

Premjero sprendimas:

Atsistatydinti ar atsiprašyti?

Vilnius, balandžio 26 d. (Elta) — Ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus atsistatydinimą kaip „vienintelę padorią išeitį susidariusioje situacijoje“ mato opozicinės LDDP frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas.

Pirmadienio spaudos konferencijoje jis pažymėjo, kad ir toliau išlieka prezidento pareikštas politinis nepasitikėjimas premjeru. Č. Juršėno nuomone, premjero nuostatų nesustiprino vien valdančiosios koalicijos balsais Seime priimtas nutarimas, kuriame pareikštas pasitikėjimas jo sugebėjimu vadovauti vyriausybės programos įgyvendinimui.

Anot opozicinės frakcijos seniūno, Seime dėl šio nutarimo balsų buvo surinkta mažiau nei 1996 ar 1998 metais.

Pasitęsęs atsistatydinimą, pats LDDP frakcijos seniūnas abejoja, ar bus priimtas toks sprendimas. Tuomet, Č. Juršėno nuomone, liktų dar vienas kelias premjerui — atsiprašyti prezidentui. „Jei nebus ir atsiprašymo, įtampa valstybėje dar labiau padidės“, sakė pirmadienio spaudos konferencijoje Č. Juršėnas, pabrėždamas, kad dėl jos yra atsakingas G. Vagnorius ir visa

Konservatorių partija. Pasak Č. Juršėno, sudėtinga situacija išlieka Lietuvoje, jei premjeras G. Vagnorius neturės drąsos atsistatydinti.

„Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio ir ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus atsistatydinimas būtų vienintelis kelias, kad valtelė toliau normaliai plauktų, ir Lietuvos politinis gyvenimas įgytų visus reikalingus demokratinei sistemai bruožus“, mano Seimo socialdemokratų frakcijos narys Vytenis Andriukaitis.

Jis sakė nemąs, kad po pasitikėjimą vyriausybės vadovu išreiškusio pareiškimo prezidentas staiga pasakys, kad jis sutinka toliau bendradarbiauti su premjeru.

Jo nuomone, Konservatorių partijoje yra pakankamai naujų populiarių vadovų, kurie supranta susidariusią situaciją. Seimo nario teigimu, valdančioji koalicija visiškai nesupranta parlamentarizmo principų, nes nekeičia savo vadovų, kai pasitikėjimas jais taip tragiškai krenta.

„Mano nuomone, garbingi politikai atsistatydintų“, sakė V. Andriukaitis.

Ūkio ministras ketina gelbėti „Lietuvos dujų“ verslovę

Vilnius, balandžio 26 d. (BNS) — Ūkio ministras Vincas Babilius mano, kad Lietuvai pavyks susitarti su Rusijos dujų susivienijimu „Gazprom“ ir dujų tiekimas nebus nutrauktas.

V. Babilius teigė siūlysiąs vyriausybei suteikti „Lietuvos dujoms“ 25 mln. litų paskolos garantiją.

Praėjusią savaitę pagrasinęs nuo pirmadienio visai nutraukti dujų tiekimą Lietuvai, jei nebus grąžinta 18 mln. JAV dolerių (72 mln. litų) skola, „Gazprom“ kol kas grąsinimo neįvykdė.

Danijoje su narkotikais sulaikytas Klaipėdos laivas

Kopenhaga, balandžio 26 d. (BNS) — Danijos valdžia pirmadienį dar nebuvo oficialiai informavusi Lietuvos ambasados Kopenhagoje apie sulaikytą su narkotikais laivą iš Klaipėdos ir jo igulus narius Lietuvos piliečius. Patys sulaikytieji taip pat nesikreipė į ambasadą konsulinės pagalbos, nors tokia teisė turi.

Klaipėdoje registruotas laivas „Kvedarna“ su 12 tonų hašišo buvo sulaikytas praėjusį penktadienį Kalundborgo prielaukoje, maždaug už 100 kilometrų į vakarus nuo Kopenhagos. Iš 20 sulaikytųjų

„Lietuvos dujų“ ieško pinigų, kad galėtų sumokėti bent dalį skolos. Šiomis dienomis tikimasi gauti 10,2 mln. litų paskolą iš Taupomojo banko, pinigų ieškoma ir kitose bankuose.

Bendrovės „Lietuvos dujos“ komercijos direktorius Vidmantas Čepukonis sakė, jog kol kas nėra žinių apie dujų nutraukimą, o pastarosiomis dienomis bendrovė gauna apie 2,5 mln. kubinių metrų dujų per parą. Pasak V. Čepukonio, šio kiekio pakanka dujų tiekimas vartotojams neribojamas.

Laivas dar pernai gruodžio 20 d. išplaukė maršrutu Klaipėda-Liubekas-Klaipėda.

Lietuvos Vidaus reikalų ministerijos atstovas spaudai Algirdas Meškauskas sakė, kad apie laivo išvykimą iš Klaipėdos uosto Lietuvos pasienio policija informavo Šiaurės valstybių policiją ir koordinacinę centrą Vokietijoje, kadangi laivas „Kvedarna“ buvo nepatikimų laivų sąrašė. Šio sąrašio laivai yra atidžiai tikrinami kiekviename Baltijos jūros uoste. Išplaukiantį iš Klaipėdos laivą tikrino Lietuvos muitinė.

Pakrantių apsaugos pasienio policijos rinktinės vado Sigitas Černeckio teigimu, laivas buvo nukrypęs nuo maršruto ir 4 mėnesius „nežinia kur buvo“. Klaipėdos uosto kapitonas Nikolajus Severinčikas sakė, kad laivas kuriam laikui buvo išnuomotas vokiečiui, kuris rūpinosi laivo kroviniu. Jo nuomone, laivo savininkas klaipėdietis Piotras Kosenka apie laivą gabentus narkotikus galėjo ir nežinoti, jei jie buvo pakrauti Lenkijoje ar Vo-

„Jei kalbėsime šios dienos nuotakomis, manau, nėra jokios abejonės, kad kitame NATO plėtros rate busime pakviesti į aljansą“, grįžęs iš NATO viršūnių susitikimo Vašingtone, pirmadienį trumpoje spaudos konferencijoje Vilniaus oro uoste sakė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, pabrėždamas, jog nesitikėjo iš šios kelionės „išsinešti pasisveikintų NATO narystės dokumentus“. Tačiau Vašingtono susitikimo rezultatai nuteikia optimistiškai. „Nebuvo taip, kad turėjome stovėti pakampiūose ir žiūrėti į didžiulius. Visur buvome pripažinti, visi kalbėjosi“, sakė prezidentas.

Nuotr.: Vilniaus oro uoste surengtoje spaudos konferencijoje (iš kairės) Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius, prezidentas Valdas Adamkus ir jo atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė.

NATO neįvardijo naujų valstybių — kandidačių

Vašingtonas-Vilnius, balandžio 25-26 d. (BNS) — Šiaurės Atlanto sąjungininkai šeštadienį patvirtino ipareigojimus laikyti NATO duis atviras, nors diskusijas plėtros klausimais visiškai nustelbė sąjungos aviacijos antskrydžių Jugoslavijoje atgarsiai.

Sąjungininkai pareiškė patvirtintą „atvirų durų“ politiką, išpareigodami, kad NATO ir ateityje priims naujus narius.

„Plėtra išlieka sąjungos pirminis tikslas. NATO laikys savo duris atviras. Trys naujas narės, kurių įstojimą mes paminėjome, nebus paskutinės“, spaudos konferencijoje pareiškė NATO generalinis sekretorius Jevier Solana.

Anot baigiamąjį pareiškimo, NATO „pri pažįsta ir sveikina Estijos, Latvijos ir Lietuvos nuolatines pastangas ir pažangą“, padarytą po 1997 metais įvykusio NATO viršūnių susitikimo Madride. Tokia pati formulė pateikiama apibūdina ir Rumuniją bei Slovėniją.

Tai visiškai atitiko Lietuvos diplomatų lūkesčius. Lietuva siekė būti aiškiai įvardyta kaip būsimoji kandidatė, nes Madrido pareiškime tebuvo minimos „siekiančios narystės Baltijos valstybės“.

Pareiškime taip pat teigiama, kad NATO „pastebi ir sveikina teigiamus poslinkius Bulgarijoje“, „pri pažįsta naujausius teigiamus pokyčius Slovakijoje“. Sąjunga pasveikino buvusios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos „reformų progresą“ ir padarino Albaniją už „reformų pastangas“.

NATO patvirtino Narystės veiksmų planą (Membership Action Plan), kuris J. Solana teigimu, „padės devynioms

keturioms

Lietuvos pasienietiai anksčiau ne kartą grynai aktyviu bendradarbiavimu su kolegais Skandinavijoje, tačiau apie šį įvykį jie perskaitė laikraščiuose. Jokios pagalbos iš kolegų Lietuvoje danai dar nepasirūš, nors operacijai, pasak spaudos, buvo ruošiamasi kelis mėnesius.

bių vadovus.

Pasak V. Adamkaus, Lietuva „pavėgubins pastangas tapti geriausiai pasiruošusia kandidate antrajam plėtros ratui“. Anot Lietuvos vadovo, bus toliau modernizuojamos gynybinės pajėgos ir per aktyvią diplomatią plečiami geros kaimynystės santykiai. Pasak V. Adamkaus, „tai mūsų indėlis Europos stabilumui“.

Lietuvos prezidentas pareiškė pritarimą NATO veiksmams, kuriais siekiama sustabdyti Kosovo albanų genocidą ir prieš juos Jugoslavijos pajėgų nukreiptą etninį valymą.

„Lietuva remia NATO tikslus ir prisijungia prie tarptautinės bendruomenės pastangų palengvinti pabėgėlių kancias“, sakė prezidentas. Jis pridūrė, kad Lietuva prisijungė prie Europos Sąjungos ir NATO, kurios paskelbė naftos produktų tiekimo sustabdymą Jugoslavijai.

Lietuva gaus pakvietimą per kitą plėtimo ratą

„Lietuva neabejotinai yra pirmųjų trijų kviečiamųjų valstybių kandidatė“, pareiškė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, komentodamas savaitgalį Vašingtone įvykusio NATO viršūnių ir savo susitikimų su JAV administracijos atstovais rezultatus.

Prezidentas sekmadienį kalbėjo Lietuvos televizijos laidoje „Spaudos klubas“, kuri surengė tiesioginį TV tiltą su Vašingtonu.

Pasak valstybės vadovo, kitas sąjungos plėtimo ratas bus „ne vėliau 2002 metų“, ir Lietuva bus tarp pakviestųjų drauge su Slovėnija ir Slovakija. V. Adamkus savo optimizmą, be kita ko, grindė po susitikimo su JAV Valstybės sekretore Madeleine Albright, kuri jam pasakiusi, kad ji visiškai neabejoja dėl Lietuvos dalyvavimo kitame NATO plėtros rate.

„Reikia realiai galvoti, kad Slovėnija, Slovakija ir Lietuva neabejotinai yra lyderės sekančiame kvietime“, tvirtai teigė V. Adamkus.

Nuoseklus darbas atves valstybę į NATO

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis paragino toliau nuosekliai dirbti, kad Lietuva netrukus gautų pak-

Po viršūnių susitikimo NATO nuostata tapo vieningesnė

Vašingtonas, balandžio 26 d. (Reuters-BNS) — NATO vadovai sekmadienį pažadėjo ginti septynias su Jugoslavija besiribojančias valstybes, jeigu Serbijos pajėgos jas puldų dėl paramos NATO oro karui prieš Belgradą.

„Jeigu dėl NATO buvimo Belgradas mes išskų savo kaimynams, mes duosime atkirtį“, išėjo JAV prezidentas Bill Clintonas.

19-kos NATO valstybių vadovai sekmadienį, užbaigdami trijų dienų susitikimą Vašingtone NATO 50-mečio proga, pažadėjo tęsti ir dar labiau suaktyvinti jau mėnesį vykstančią oro smūgių kampaniją.

„Šiuo klausimu sąjunga išvysta iš Vašingtono net vieningesnė, negu prieš atvykstant čia“, sakė B. Clinton baigiamąjoje kalboje.

Vadovai taip pat išplėtė NATO įgaliojimus duoti atkirtį išorės pavojams, kylantiems už jai priklausančių šalių sienų. Be to, sąjunga paliko atviras duris naujoms narėms priimti. Tačiau NATO vadovams sunkiai sekė spręsti, kaip įgyvendinti naftos tiekimo uždraudimą, kad Serbijos pajėgos negautų kuro savo „karo mašinai“. Kariniai pareigūnai svarstė kelias galimybes ir po kelių dienų turi pranešti apie savo išvadą.

NATO siekia, kad Rusija padėtų tarpininkauti siekiant taikaus Kosovo krizes suregulavimo. Tai pabrėžė ir B. Clintonas, kuris sekmadienį daugiau kaip valandą telefonu kalbėjosi su Rusijos prezidentu Borisu Jelcinu. Pastarasis informavo B. Clintoną apie Rusijos pasiuntinio Balkanuose, Viktoro Černomyrdin praėjusios savaitės kelionę į Belgradą.

JAV Valstybės sekretorės pavaduotojas Strobe Talbott sekmadienį vakare išvyko į Maskvą vesti derybų Kosovo klausimu su Rusijos pareigūnais.

Jugoslavijos premjero pavaduotojas Vuk Drasković Belgrade išreiškė viltį, kad Rusija ir Vakarai Jungtinėse Tautose netrukus pasieks kompromisą Kosovo klausimu, ir ragino Belgradą su juo sutikti.

Išpuoštoje Mellon auditorijoje, kurioje 1949 metais buvo pasirašytas NATO steigiamas

vietai NATO.

Pirmadienį išplatintame pareiškime V. Landsbergis sveikina NATO viršūnių susitikimo Vašingtone pareiškimą, kuriame įvertinta Lietuvos pažanga siekiant narystės sąjungoje.

Be to, rašo V. Landsbergis, diskusijose, kurios vyko prieš viršūnių susitikimą, Lietuva buvo minima kaip pirmąjį artėjančio plėtros „antrojo bangos“.

„Kadangi aljansas tikisi toliau pratęsti pakvietimus ateinančiais metais, o kitas viršūnių susitikimas įvyks ne vėliau kaip 2002-aisiais, tai yra, dar šioje prezidento V. Adamkaus kadencijoje, tad reikia tik dirbti nuosekliai politini, diplomatinė, ūkinį ir gynybinio pasirėngimo darbą, ir Lietuva tikrai galės pasiekti saugų būvį savo žmonių gerovei“, rašo Seimo pirmininkas.

Lietuva rizikuoja tapti „nuodėguliu“

Vilnius, balandžio 26 d. (BNS) — „Černobylis atrodys jums kaip rojus“, pareiškė Rusijos Dūmos narys, liberalų demokratų partijos vadovas Vladimir Žirinovskij interviu Vilniaus laikraščiui „Vakarines naujienas“, komentodamas Lietuvos ateitį, jei valstybė ir toliau aktyviai sieks tapti NATO nare.

Radikalūs Rusijos politikas sako, kad Lietuva, suartėjama su NATO, tampa jos „placdaru“, ir kurį būtų nukreipti atsakomieji smūgiai, jei sąjunga pradėtų karinį konfliktą su kitomis valstybėmis.

„Kas tuomet liks iš jūsų valstybės? Jūs ką, iš tikrųjų norite Lietuvą paversti nuodėguliu?“, klausia V. Žirinovskij.

Jis priekaištauja Lietuvai, kad ji siekia pakvietimo į NATO, kuri „demonstruoja kraštutinį priešišumą statikiams slavams ir nedorai bombarduoja Jugoslaviją“.

„Po šito daugelis Rusijoje tikrai turi teisę pasakyti: reikėjo jus laikyti pavaldžius bet kokiais būdais. Vadinkite tai okupacija, nors ir vergija, Maskva turėjo teisę jus laikyti“, sako V. Žirinovskij.

Geriausias NBA žaidžiantis europietis — Arvydas Sabonis

New Yorkas, balandžio 25 d. (PAP-Elta) — Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) gerbėjų apklausoje geriausiu Europos krepšininku, įnešusiu didžiausią indėlį į šiuolaikinio krepšinio vystymąsi, išrinktas Arvydas Sabonis.

Žiūrovų balsavime A. Sabonis gavo 27,1 proc. (3,960 apklaustųjų) balsų ir aplenkė prieš keletą metų tragiškai žuvusį kroatą Draženą Petrovič, už kurį balsavo 18 proc. apklaustųjų.

Kaip žinoma, A. Sabonis keturis kartus buvo išrinktas geriausiu Europos krepšininku.

KALENDORIUS

Balandžio 27: Anastasas, Aušra, Aušrelė, Goutaus, Tertulijonas, Žydrė.

Balandžio 28 d.: Šv. Petras, Chanel, Ringailė, Valerija, Vitalis, Vyntas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

ŠANARĖ

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Didelė galimybė, kad Tamsa ar Tamstos pažįstamas bei giminė serga šnare (artritu). Ji šnarius skaudina, stangrina ir kartais jie, ir apie juos audiniai, sutinsta. Tas sunkina šnarių judesius, kurie mums reikalingi kasdieniam darbui bei šeimai aprūpinti. Vis tik galime imtis priemonių šnarei išvengti ar jos skausmą sumažinti ir pajėgumui judėti padidinti.

Šnare yra dažna negalė — kas septintas Amerikos gyventojas ją turi. Aišku, nemažai ir lietuvių jai negaluoja. Ji pasiūta visokio amžiaus žmonėms, bet dažniau prikimba prie senesniųjų ir ilgai užsilaiko, o nuo daugelio visai neatsitraukia.

Šnare apraiškos yra trys svarbiausios: šnario skausmas, jo sustingimas ir kartais patinimas. Jei kuris ar kuri mūsų sulaukia tų trijų šnarių, ar apie jį — laikas aplankyti gydytoją, nes tik jis gali pasakyti, kad tai šnare (artritas). Ta negerovė trijų gali atsirasti staiga ar pamažu atslinkti.

Perspėjimo ženklai, pvz., skausmas, gali būti nuolatinis ar tik protarpiais užėmęs. Jis gali būti judant ar kiek ramiai pabuvojus. Skaudėti gali tik vienoje ar daugelyje vietų. Šnariai gali būti sustingę ir

sunkiai pajudinami. Gali būti sunku atlikti kasdieninius darbus, kuriuos pirmiau lengvai įveikdavai, pvz., lipti laiptais ir atidaryti stiklainį. Skausmas ir sustingimas šnarių gali būti stipresnis įvairiu dienos metu ar po kokio darbo.

Kai kurios šnare (artrito) rūšys sukelia sutinimą ir uždegimą. Šnario oda gali patinti, parausti ir būti šilta. Yra ir tokių šnarių, kurios žmogaus nevargina.

Šnarių priežastys daugiausia yra nežinomos. Yra daugiau kaip šimtas skirtingų šnarių (artrito). Aišku, kad tokia daugybė šnarių turi ir daugybę skirtingų priežasčių. Mokslininkai dabar tiria, kokios įtakos turi šnariams šios trys didžiosios priežastys: 1. priglutos genetinės įtakos, paveldimos iš tėvo ir motinos; 2. kas nutinka žmogui gyvenant; 3. kaip žmogus tvarko savo gyvenimą. Tų trijų priežasčių svarba įtakoją kiekvienos rūšies šnare.

Ar žmogus gali išvengti šnare? Yra dalykų, kurie mažina pavojų susirgti tam tikros rūšies šnare. Yra elgesio, kurie lengvina sušūšimą, jei jau šnare sušūšiojasi. Su tais dalykais susipažinsime kitą kartą. Sėkmės!

DANTŲ SKAUSMO GYDYMAS LIETUVIŲ LAUDIES MEDICINOJE

Lietuvos kraniologinėje medicinoje, ištirtose iki XVIII amžiaus, dantų gydymo plom-bavimu ar protezavimo ped-sakų neaptikta, išskyrus dantų, dažniausiai krūminių, traukimą. O dantų skausmus mūsų protėviai kentė. Dar Hipokratas patarė skaudamą danties vidų išdegti iki baltumo įkaitinta geležimi. Tačiau dantų skausmą

laikė ypač sunkiai pakeliamu ir sakė, kad nuo dantų skausmo ir šunys pasiunta. Dažnas Ariogalos apylinkės gyventojas šitaip pasakoja: Sėdi ant griovio krašto vyriškis. Praeivis klausia, kas jam atsitiko. — Koją nusilaužiau. — Tai niekis. Aš maniau, kad dantį skauda.

Dantų skausmą malšino įvairiai: aguonų galvų, kmyno sėklų, kerpių, džiovintų dilgėlių, druginių smilkalų, turėjo padėti apyniai, ajerų šaknys, ažuolo žievė, beržo tošė, susmulkintas cinamonas, česnakas, džiovintų ievų uogų ar

Respublikinė Vilniaus Psichiatrijos klinika Naujojoje Vilnioje.

Nuotr. Eltos

bata, krienai, gailiai, pienės, sugrūsti pipirai, pušų kan-korėžių arbata, ropės, druskos ir cinamono mišinys, rūtos, vėdrynas ir daugelis kitų augalų. Tie, kurie galvodavo, kad augalinės kilmės priemonės per silpnos, leisdavo prie skaudamo danties dantenu prisisiurbti delėms, įdėdavo į sugedusį dantį sutrintą jonvabalį, krapštydavo tokį dantį išdžiovinta kumio letena, dėdavo į kiaušymę skruzdėlių šlapimo arba perkastą skruzdėlę, per skudurą skaudamą dantimi slieką kramtydavo, ant skaudamo danties dėdavo žvirblių mėšlo su sacharinu. Gana plačiai buvo vartojamas alūnas, eteris, kربولis, jodo spiritingis tirpalas, parakas su česnakais. Skausmą žmonės malšino rūkymu tabaką su susmulkintu gintaru.

Lietuvių liaudies medicinoje buvo ir Rytų medicinos žinių. Pavyzdžiui: Skaudant dantį, į ausis reikia įkišti vatoje suvyniotą česnaką: arba jei skauda dantį dešinėje pusėje, tai prie kairės rankos alkūnės reikia prikišti česnaką skiautėje ir atvirkščiai. Taip pat patariama ant vidinio rankos riešo paviršiaus uždėti tarkuoto krieno su actu toje pačioje pusėje, kur yra skaudamas dantis. Kentėti reikia tiek, kad iš danties skausmas pereitų į ranką. Ir dar patarė, kad skaudant dantį ant kojos mažojo piršto reikia užrišti raudoną šilkinį siūlą.

Lietuviai dantų skausmą kartais malšindavo ir prietaisais: patindavo skaudamą dantį lavono pirštu, švelniai kreipdavosi į jauną mėnulį, skaudamą dantį krapštydavo perkūno trenktu medžio gabalėliu, surūdijusia karšto vinimi, medinių grindų atplaiša. Taip pat naudodavo ir šermukšni: saulei nusileidus reikėdavo nueiti prie šermukšnio, išpjauti mažą krapštuką, parnešus į namus iškrapštyti juo danties vidų, vėl nueiti į tą pačią vietą ir neatsisukus nueiti. Danties skausmą malšinti lietuviai vartojo net vandenį: jei dantį skauda, tai jį apiplauti ir burną išskalauti reikia vandeniu, kuris arkliui geriant išteka iš už lūpų.

Įvedus Lietuvoje krikščionybę, labiausiai ir ilgiausiai buvo tikima, kad nuo dantų skausmų ypač gelbsti šv. Apolonia. Lietuvos žmonėms buvo sakoma: „Melskis į Šventąją Apolonia, dantų patronką, kad dantys niekad neskaudėtų“. Žmonės meldėsi, nors dantis vis tiek skaudėjo. Dantų ligos buvo jau gana paplitusios. Daugelyje Europos ir Lietuvos bažnyčių jau stovėjo dantų globėjos skulptūros.

Šv. Apolonia ir dabar yra laikoma dantų ir dantų gydytojų globėja. Pasakojama, kad

Apolonia buvo jauna ir labai graži moteris, gyveno Aleksandrijoje. Ji buvo krikščionė, todėl Aleksandrijos magistras buvo įsakęs ją suimti, jei ji neišpažinti pagonių tikėjimo, ir sudeginti priėjus prielantos. Apoloniai atsiskius pakeisti religinius įsitikinimus, minia ją užpuolė, surišo, išrovė dantis ir kėsinosi sudeginti ant laužo. Ji paprašė, kad ją atleistų, nes norėjo pasimelsti. Atištą ji pasimeldė, pati puolė į ugnį ir mirė, neišdavusi savo religinių įsitikinimų. Pasakojama, kad apsupta liepsnos Apolonia sušuko, jog skaudant dantims tereikia išvairbių mešlo su sacharinu. Gana plačiai buvo vartojamas alūnas, eteris, kربولis, jodo spiritingis tirpalas, parakas su česnakais. Skausmą žmonės malšino rūkymu tabaką su susmulkintu gintaru.

Aleksandrijos vyskupijoje esančiuose šios šventosios portretuose ji pavaizduota su replėmis dantims traukti rankose. Šventosios Apolonijos garbinimas labai greitai paplito visoje Europoje. Jos kankinimo scena vaizduojama ir geriausių menininkų, ir liaudies meistrų darbuose. Šventosios Apolonijos paveikslai bei skulptūros suteikia daug informacijos apie ankstyvąjį dantų ligų paplitimą bei gydymą. Meno kūriniuose Šventoji Apolonia visada rankose laiko reples, kurios kartais yra labai didelės ir primena kalvio žnyplės.

Viduramžių teatro aprašymuose taip pat randama žinių apie spektaklius, kuriuose vaizduojama Šventoji Apolonia. Tais laikais buvo labai populiarius spektakliai apie šventųjų gyvenimą. Tokie spektakliai buvo rodome smulkių kiemuose, o žiūrovai juos stebėdavo iš savo namų balkonų. 1400 metais Etienne Chevalier, turtingas žmogus, finansavo religinės knygos „Valandų knyga“ išleidimą. Šioje knygoje buvo ir kasdienių maldų. Ją puošė vieno garsiausių Europos dailininkų Jean Fouquet iliustracijos. Knygos kiekvieno puslapio apačioje buvo idėtos dailininko sukurios religinės scenos. Šioje knygoje taip pat pavaizduota, kaip Šventosios Apolonijos kankinimą stebi žiūrovai.

Kaip ir daugelis kitų tautų, taip ir lietuviai tikėjo, kad pelė turi ypatingą galią dantų sveikatai. Dar ir dabar lietuviškai vaikais iškurtus pienučių dantį meta už krosnies sakydami: „Te tau, pele, kaulinė, duok man geležinį!“. Gal toks požiūris kilo dėl to, kad pelė, kaip graužikas, turi stiprius dantis. Beje, ryšys tarp pelės ir sveikų dantų yra labai senas. Dr. E. Prielgauskaitė savo disertacijoje cituoja iš O. Hovorkos ir A. Kronfeld

(1909), kad jau Hipokratas dantims rekomendavo miltelius, pagamintus iš vienos sudegintos kiškio galvos ir trijų pelių.

Dr. Irena Balčiūnienė

„Lietuvos stomatologijos istorija (Apybraižos). Vilnius, 1998.

KOSMOPOLITIZMAS SIAUBIA LIETUVĄ, DĖMESIO!

Lietuvos spaudą skaitant, akibrokšta krinta žinios apie kosmopolitizmo tvirtinimąsi Lietuvoje, — apie jo gudrias pastangas pavergti jaunimą, jo dvasią internacionalinėmis idėjomis. Tai kelia ir baimę, ir susirūpinimą. Baimintis yra pagrindo, žinant, kaip jaunimas be jokios kritikos ir atrankos griebia viską, kas tik iš Vakarų. Kai kam kyla klausimas, kas iš tikrųjų yra tas kosmopolitizmas?

Kosmopolitizmas yra politinio, pasaulinio planavimo sukurta ideologija. Kosmopolitizmas neigia viską, kas žmogui sava, miela, brangintina. Neigia: tautybę, tautines tradicijas, papročius, religiją, valstybių sienas. Kosmopolitizmas yra nukreiptas prieš mažų tautų egzistenciją. Aiškiai tariant, kosmopolitizmas yra mažų tautų žudikas! Jis yra naudingas ir reikalingas tik didžvalstybių politiniam, okupacijai planavimui. Šios ideologijos apaštalai braunasi į universitetų katedras ir turi patrauklias priemones, kad jaunimas įsisavintų tarptautines idėjas, kultūros apraiškas. Ir gana daug laimi.

Okupantui stipriai sužalojus tautos dvasią, suniekinus jos dvasines vertybes, o patriotus įkalinus, sunaikinus, Lietuvoje susidarė didelė dvasinė tuštuma. Puikios sąlygos visokiems izmams veikti, visokioms naujoms religijoms ir jų sektams kurtis ir veikti. Kosmopolitizmo ideologijos apaštalai suskubo šias puikias sąlygas panaudoti. Ir deda pastangas nukreipti jaunąją kartą nuo tautinių, dvasinių, kultūrinių vertybių ir jam įsivinti svetimas idėjas. Tai tik pražūtis tautai! Kas, suprantama, įtaigoja tautą ir išsivija veikti, kad šitokia nelaimė ir neištiktų lietuvių.

Nepaprastai skaudu lietuvių, skaityti, kad jaunos lietuvių šeimos, be tautinės sąžinės priekaišto atsaisko savo lietuvišką, gražių vardų ir naujagimiams duoda kitatautių vardus. Betgi dar niekad neteko girdėti, kad koks kitatautis savo vaikui duotų lietuvišką vardą: Birutės, Saules, Eglės, Rimgaudo, ar kurį kitą. Masiškių šitoks graibstymas iš svetimybų rodo tik tautinės sąmonės ir tautinės savivarbos stoką. Pvz.,

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavarės ir adreso, siūdami laikraštį patyime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pimas apyt. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskiai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kaip ir Lietuvoje
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-6985
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-668-0964
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurģija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

jus, kad jie pajęgtų atsirinkti kas tinka, naudinga ir iš Rytų ir iš Vakarų.

Z. Juškevičienė

Kaunas. Kovo 5-6 d. Kauno arkivyskupijos Jaunimo cent-re vyko seminaras pastorac-niams darbuotojams „Tiltų statymas“. Jame dalyvavo per 30 jaunimo grupių vadovų iš Kauno arkivyskupijos bei Vil-kaviškio ir Šiaulių vyskupijų. Seminaro metu taikant įvai-rius kūrbybinius metodus ban-dyta tiltai teltis ir save, i kitus ir i Dievą. Pasibaigus semina-rui buvo išdalyta metodinė medžiaga, kuria jaunimo gr-upės galės naudotis gvilendamos šią temą savo parapijose. Šią medžiagą parengė Kauno arkivyskupijos Jaunimo cent-ro referantai.

Močiutė ir jos anukė džiaugiasi dovanelemis gautomis nuo rėmėjos, kurią rado „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos biurelis.

TRUPUTIS SMULKMENŲ APIE JUGOSLAVIJĄ (I)

Vytautas Volertas

Tebūna skaitytojams aišku, kad šio straipsnelio faktai nėra rašančiojo „platus išmanymas“. Tai žinios, surinktos iš dviejų enciklopedijų (Lietuvių ir Collier's), iš laikraščių („The Philadelphia Inquirer“ ir „NY Staatszeitung“) ir iš knygos „Thunder at Twilight“ (Morton, McMillan leidinys, 1989 m.). Kadangi Jugoslavija su serbais „išgarsėjo“, atrodo, kad šiek tiek papildomos informacijos, šalia kasdieninių laikraščių, skaitytojais priims teigiamai. Tiek visokiems vardams, tiek tautybių, tiek įvairių nesantaikos priežasčių girdime, tad susigaudyti nelengva. Kas ta Jugoslavija iš artiau pasižiūrėjus, kas tasai Kosovo, kas tasai „herojus“ Milosevic?

Jugoslavija, didžiausia Balkanų valstybė (Balkanai — turkiškai kalnai), 1918 m. buvo aliantų sukurta iš Serbijos, Kroatijos ir Slovenijos. Visose šiose valstybėse gyveno įvairių tautybių žmonės, tad ir Jugoslavija buvo tikra tautybių maišalynė, nors serbai joje sudarė daugumą. Kartu su Serbija šion federacijon įėjo Serbijos provincija Kosovo, Serbijos užimta Makedonija, iš Austrijos imperijos išskirta Bosnija-Herzegovina ir Serbijai priklausiusi Montenegras (Juodkalnija). Tačiau šie trys pakutiniai vardai atskirai nebuvo federacijose minimi, jokių federacinių teisių neturėjo, nes tai buvo laikoma Serbijos dalimi. „Pietų Slavijos“ (Jugoslavijos) sudėtyje buvo tik trys legiatiesiai dalyviai — Serbija, Kroatija, Slovenija. 1918.12.01 ši Pietų slavų valstybė buvo paskelbta karalija.

Tačiau valstybės gyvenimas nebuvo ramus. Slovenai ir kroatiai nemėgo serbų, gausiausių ir agresyviausių, dominavimo. Vyko didoka vidinė trintis.

Antrojo pasaulinio karo metu šios valstybės ribose sekmingai priėmė fašizmo veikė gerbas komunistas maršalas Tito. Vokiečiai jo neįveikė ir karo pabaigoje jis čia buvo tikrasis šeimininkas. Jis paskelbė naują federalinę socialistinę valstybę jau su šešiomis lygiateisėmis respublikomis: Serbija, Kroatija, Slovenija, Makedonija, Bosnija-Herzegovina ir Montenegro (Juodkalnija). Tačiau ir dabar serbai buvo lygiausi tarp lygiųjų, kaip kažkada Lietuva rusus tapo „didžiuoju broliu“. Tiesa, Makedonijos, Bosnijos — Herzegovinos ir Montenegro (Juodkalnijos) provincijos tapo „paaukštintos“.

Bet subyrėjus Sovietų Sąjungai, kuri buvo didžioji Jugoslavijos užtara, subruzdavo ir atskiros Jugoslavijos valstybės. 1991 m. Kroatija, Slovenija ir Bosnija — Herzegovina pasiskelbė nepriklausomomis. Prasidėjo eilė etninių karų, kurie vyksta iki šios dienos. 1992 m. taikiai iš Jugoslavijos federacijos pasitraukė Makedonija. Taigi dabartinę Jugoslaviją sudaro tik dvi federalinės dalys, Serbija ir Montenegro (Juodkalnija).

Kas iš tikrųjų yra tos buvusios šešios Jugoslavijos respublikos?

Pagrindinė — Serbija. Kalnuotas kraštas, įvairus, kai kur apaugęs pasaulio geriausiais ažuolais, kurių gėlių šeria kiaušes. Todėl kiaušinių kystė yra svarbi ūkio šaka. Serbų istorija yra turtinga krašais, ypač su turkais, bulgarais, vengrais ir graikais. 1878 m. Serbija buvo paskelbta savarankiška valstybe ir tokia išliko iki Pirmojo pasaulinio karo. Serbai, Pietų slavų giminės, yra daugiausia stačiatikiai, vartoja kirilikos alfabetą, turi savo kalbą (serbokroatų) ir platią kultūrą. Pasikėlimi patriotizmui ir karingumui, sudaro 75% Serbijos gyventojų. Kiti: 8% albanų, 7% vengrų, 3% kroatų. Sostinė — Belgradas.

Kroatijos didelę dalį sudaro Adrijos pajūrio kalnai. Kroatiai daugiausia yra katalikai, Pietų slavų giminės, vertinami žemės ūkiu, išaugina geras vaisius (kroatų vyšninis likeris), naudoja — priešingai serbams — lotynų abėcėlę. Kroatų kultūra yra vakarų italoje. Turi savo kalbą, yra katalikai. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą priklausė Austrijai-Vengrijai. Turi virš 4 milijonų gyventojų. Kroatijos sostinė — Zagrebas.

Slovenija, kurios sostinė yra Liublijana, turi apie 2 milijonų gyventojų, taip pat Pietų slavų giminės. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą Slovenija buvo Austro-Vengrijos imperijoje. Slovenai turi nemažai bavarų kraujo ir savo išvaizda mažai kuo skiriasi nuo austrų. Daugiausia katalikai. Turi savo kalbą, naudoja lotyniškąją alfabetą. (Slovenų nereikia sumaišyti su slovėkais, kurie iki 1991 m. buvo Čekoslovakijos dalimi).

Bosnija-Herzegovina, kurios sostinė yra Sarajevas, nuo 1991 m. yra nepriklausoma valstybė kaip Slovenija ir Kroatija. Žemės ūkio kraštas, pasižymintis slyvomis ir kito-

Tėvynės sąjungos Lietuvos konservatorių partijos pirmininkas Vytautas Landsbergis kalba su jaunuosiu konservatoriumi, susitikusiu VI konferencijoje, kovo viduryje vykusią Kauno savivaldybės didžiojoje salėje. Nuotr. Eltos

VYRIAUSYBĖ STRATEGIJOS NETURI

Taip mano daugelis Ekonomikos ekspertų tarybos narių, „Respublikos“ redakcijoje surengusių išvaduojamųjų posėdžių. Jie svarstė vyriausybės

kiais vaisiais. 45% gyventojų yra provoslavai, 20% katalikai, 33% mahometonai. Tai kroatų, serbų, albanų, turkų mišri valstybė, turinti apie 3.4 milijonus gyventojų.

Makedonijoje, kuri nuo Jugoslavijos atsiskyrė 1992 m., yra 68% makedoniečių, 17% albanų, 8% turkų, taip pat serbų, bulgarų, graikų, tigonių. Religija: stačiatikiai ir mahometonai. Makedoniečių kalba tarpinė tarp bulgarų ir serbų. Kirilikaš kalbą. Turi 2.1 mln. gyventojų. Sostinė — Skopje.

Montenegro (Juodkalnija) yra vienintelė, kuri kartu su Serbija sudaro šiandieninę Jugoslaviją. Kalnuotas, sunkiai prieinamas kraštas. Gyventojai yra labai mišrūs: makedoniečių 69% (artimi serbams), serbų 3%, albanų 7%. Religija: taip pat labai mišri, o mahometonai sudaro apie 13%. Iš viso apie 650,000 gyventojų. Naudojama serbų kalba, kirilikaš raidynas. Sostinė — Podgorica (Titograd).

Turėtų būti aišku, kad ankstyvoji Jugoslavija, į kurią buvo įjungtos minėtos šešios valstybės, sudarė didelę tautų, religijų, kalbų ir kultūrų mišinį. Tad nėra stebėtina, kad toje jungtinėje federacijoje ramybės nebuvo labai daug. Tačiau diktatoriaus Tito bolševikiniai metodais brudėjimus apvaldydavo ir iki jo mirties Jugoslavija, nors suaižėjusi, išatstirai dalis nebyrėjo.

O kas yra Kosovo, dėl kurio šiuo metu vyksta didelis triukšmas? Apie šį kraštą ir jo bėdas pasisėkėsime kitą kartą. Žinoma, šnekėsime tik tiek, kiek išmanome ir šiek susirankiojome iš įvairių šaltinių.

ekonominę politiką šiandienos aktualijū fone.

„Respublikos“ pateiktoje ataskaitoje apie šį ekspertų posėdį rašoma, jog tarybos nariai neabejoja, kad valstybinis šiuo metu biudžetas yra nerealiai. Vien per pirmuosius du metų mėnesius į valstybės ir „Sodros“ biudžetus nesurinkta 308 mln. litų. Ekspertų nuomone, finansų ministras A. Šemeta turėtų skubiau teikti Seimui svarstyti naują biudžeto projektą. Vyriausybė negali teisintis, kad biudžetas nevykdomas dėl nenumatytų aplinkybių, nes jo projektas buvo parengtas Rusijos krizei jau prasidėjus.

Vyriausybė neįvertino naujos realybės ir, pasak Seimo narės Kazimieros Prunskienės, toliau elgiasi kaip „išlaidaujantis jaunimas“. Vien per praėjusius metus valstybės skola išaugo daugiau nei 670 mln. litų.

Ekspertai pažymėjo, kad bloga yra tai, jog vyriausybė, vykdydama savo socialinius įsipareigojimus, priima sprendimus be realaus ekonominio ir finansinio pagrindimo. Pasakui jau nebėla koks išėjimas, kad didinti mokesčius. Savo socialinius įsipareigojimus vyriausybė dažnai perkelia ant verslininkų pečių, tvirtina Nacionalinės verslininkų konfederacijos Ekonomikos komiteto pirmininkas Antanas Zenonas Kaminskas. Pavyzdžiui, įstatymas numato lengvatą įvairioms visuomeninio transporto keleivių grupėms, kurių išlaidoms kompensuoti reikėtų apie 200 mln. litų. Tačiau biudžete tiems tikslams numatyta tik 87 mln. litų.

Ekspertų nuomone, šiais metais biudžete pristigs ne mažiau kaip 500 mln., o gal net vieno milijardo litų. Stengdamasi įvykdyti savo įsipareigojimus, vyriausybė tikriausiai dar daugiau skolinis, gautus pinigų naudos ne in-

vesticijoms į gamybos plėtrą ir naujos darbo vietos kurti, o biudžeto skylėms kamšyti. Bankų asociacijos prezidentas Eduardas Vilkelis priminė, kad jau pasirengta 200 mln. eurų vertės euroobligacijų išleidimui, kurios valstybės užsienio skolą padidins maždaug vienu milijardu litų. Kelias šimtais milijonų litų gali padidėti valstybės vidaus skola, išleisdamas taupymo laktus. Visa tai — gyvenimas ateities sąskaita.

Įvertindama artėjančios ekonominės krizės grėsmę, vyriausybė privalo kuo skubiau pateikti kitą savo veiksmų planą, tvirtino ekspertai. Jie dalyvauja rengiant ilgalaikę socialinę ir ekonominę programą iki 2010 metų. Pasak ekspertų, į Europos Sąjungą kritikavo Lietuvą, kad ji neturi ilgalaikės valstybinės ekonominės politikos.

R. Jakutytė

JAUNŲJŲ KONSERVATORIŲ KONFERENCIJA KAUNE

Naujos kartos Lietuvos politikams pakeisti ne tik jauni mūzaidai, bet ir būsimos Lietuvos vaizdą linkėjo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas, Seimo vadovas Vytautas Landsbergis, penktadienį pasveikinęs jaunuosius konservatorius, susirinkusius į VI konferenciją, vykusią Kauno savivaldybės didžiojoje salėje.

„Mūsų tauta turi daug europietiško bruožo, bet taip pat turi ir daugybę sovietinių balastų. Jei sugebėsime vertinti politiką elgesio padarumą, mūsų gyvenimas neatrodys kaip politinių grupių ritytės bei asmeninės naudos siekimas“, teigė V. Landsbergis.

Pasidėjęs visokeriopą paramą, Kauno apskrities viršininkas Kazys Starkevičius apgailestavo, kad mieste, kuriame veikia devynios aukštosios mokyklos ir mokosi per dvidešimt tūkstančių studentų, jaunųjų konservatorių lygos veikla yra vangė. (Elta)

Paminėtas NATO gimtadienis

Prie Jugoslavijos prezidento Slobodan Milosevic pavardės pastaraisiais mėnesiais pridėdama vis daugiau neigiamų epitetų. Jis, be abejo, to vertas del vis augančių diktatoriškų užmačių, smurto Kosovo provincijoje, kieto užsispyrimo, kompromisų nepripažinimo, nepaisant baudmių ir neigiamos pasaulio nuomonės. Praėjusį savaitgalį Milosevic įvaizdis bei dabartinės problemos Jugoslavijai tamsiu besiu apgaubė Vašingtone vykusį NATO aukstinio jubilėjų paminėjimą.

Prieš 50 metų JAV prezidentas Harry Truman pasiūlė sukurti tarptautinę organizaciją, kuri rūpintųsi, kad Europa — ir, žinoma, pasaulis — vel neatsidurtų karo siautulyje. Kadangi iš atminties nebuvo išblėsus Antrojo pasaulinio karo siaubas. Tuo metu jau buvo suprata, kad Sovietų Sąjunga, to karo pabaigoje laikyta artima sąjungininke, iš tikrųjų demokratiniams Vakarams sudaro ne mažesnę grėsmę, kaip Hitlerio valdyta Vokietija.

Taip gimė NATO, kone penkis dešimtmečius saugojusi Europą (ir iš dalies Ameriką), kad „šaltasis karas“ tarp Vakarų ir Rytų nepavirstų suirėmimu, nešančiu visuotinį sunaikinimą abiem pusėm, nes tuo metu ir demokratija, ir komunizmas jau turėjo branduolinius ginklus. Laimė, kad jų pavojų suprato ir Kremlius, todėl vis gausėjantis atominis arsenalas niekuomet nebuvo panaudotas.

Nors Sovietų Sąjunga nuslino į praeities šėšėlius, kurie ilgaiui priglaidžia visus despotus, NATO pasilikio aštuntą dygys sovietų imperijos palikuonės Rusijos šone ir išsilaisvinusių valstybių sąjonių objektas. Maskvai NATO primena ilgus dešimtmecius, kai vykusiai blokavo visus sovietųėjimus ir budriai stovėjo taikos sargyboje. Nepriklausomybė atgavusioms tautoms NATO atrodo kaip vienintelė užuovėja, sauganti nuo galimų Kremliaus pasikėsimų į jų laisvę.

Nepaisant griežtų Rusijos protestų, kad NATO nebūtų priartinta prie jos sienų, įjungiant naujas Rytų bei Vidurio Europos valstybes, vis tiek šiomet jos narių skaičius padidintas trimis laimingosiomis, suteikiant viltį, kad ir kitoms nusišypos laimė. Laukiančiųjų pakvietimo tarpe yra ir

Lietuva.

Praėjusio savaitgalio suvažiavimas Vašingtone, buvo skirtas paminėti NATO penkiasdešimtąjį gimtadienį, bet svarstyta ir šios svarbios organizacijos ateitis. Sakoma, kad Vašingtone nuo prezidento John F. Kennedy laidotuvių 1963 metais nėra buvę tiek daug užsienio vadų ir kitų svarbių svečių. Jų būrį sudarė 1,700 delegatų iš visų 19 NATO ir 25 kitų valstybių. Tačiau dalyvių tarpe buvo kviesių vietinių politinių bei etninių grupių atstovų, kurių tarpe — JAV LB Krašto valdybos, PLB ir ALTO žmonių. Galima tik įsivaizduoti, kiek galvos skausmo ir rūpestio tai sudarė svečių saugumu besirūpinančioms institucijoms.

Mums džiugu, kad iškilnėse dalyvavo — jokiū būdu ne paskutinėje vietoje — ir laisvos Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, tiesa, ne kaip NATO atstovas, bet vis tik su viltimi, kad Lietuva bus pakviesta įsijungti. Tos viltys tam tikra prasme buvo patvirtintos, nes spresioje sesijoje šeštadienį kalbėta apie tolimesnį NATO praplėtimą, paminint, kad galbūt būsimame rate bus įjungtos Rumunija, Slovenija ir Baltijos tautos (deja, nieko konkretaus nebuvo pažadėta — nei kuomet, nei kaip tas įvykis, tik pakartoti kai pažadai, kad NATO durys lieka atviros naujoms narėms). Apgailestauta, kad Rusijos ministras pirmininkas Primakov „negalėjo“ iškilnės atvykti, nes tikėtasi, kad jo dalyvavimas šiek tiek išsklaidys Maskvos opoziciją.

NATO neatgyveno savo paskirties, ar jai yra vietos būsimajame šimtmečiu? Prez. Bill Clinton (ir daugelio kitų) nuomone — taip! Galbūt NATO paskirtis turėtų kiek keistis: jungti ir vienyti Europą, puoselėti draugiškus santykius tarp buvusių priešių, o taip pat gesinti vienur ar kitur pasireiškiančius neramumus (kaip šiuo metu Jugoslavijoje), kad jie netųsiplestų į nesuvaldomos gaisrus.

Nors NATO gimtadienis praėjo be didelių triukšmingų ir džiaugsmingų iškilnių, bet galbūt daug svarbiau buvo bendras visų dalyvavusių sutarimas, kad ši organizacija dar labai reikalinga ir gali vaidinti ne mažiau svarbių vaidmenį ateityje, kaip patikėsimi praityje.

„GRANDINĖLĖS“ REIKSMĖ IŠEIVIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS GYVENIMUI

LIGIJA TAUTKUVIENĖ

Nr.29

Tėsinvs

Čia buvo visko — degė laužai ir stebulės, kurios, išjungus šviesas, sudarė nuostabų vaizdą. Buvo ir Joninių vainikai. Antroje dalyje žiūrovai išvydo „Gaidį“, „Klumpakojį“. „Atbulinyje kaimo muzikanto rolę, grodamas senobiniu instrumentu, atliko pats Sagys. Nors perkopęs kapą metų, bet dar pašoka kaip jaunikis“ („Draugas“, ten pat). Koncertinė programa Australijos lietuviams buvo nematyta ir jie stebėjo ją su dideliu susidomėjimu. Įvairovės pridavė dažnas rūbų keitimas. Programos pabaigoje žiūrovai pradėjo ploti nesustodami. Paskutinio šokio pabaigoje, atrodė, jog pradėjo lyti gėlėmis — žmonės jas metė tiesiai scenon.

Tuoju po Naujųjų metų sutikimo, sausio 3 d. į Sydneyaus oro uostą rinkosi vietinis jaunimas, šokėjai, norėdami kuo gausiau išleisti „Grandinėle“ Adelaiden. Kai laktus nusileido Adelaidės oro uoste, „Grandinėle“ pasitiko TV aparatai, reporteriai, fotografai, gausios vietinių lietuvių būrys. Jų tarpe ir Adelaidės parapijos klebonas kun. Alb. Spurgis. Jau rytojaus dieną miesto centre, kur susirinko per 1,000 žiūrovų, įvyko

pirmasis „Grandinėlės“ pasirodymas — pašokti keturi šokiai. Buvo neapsakomai karšta, temperatūra siekė 108 laipsnius pagal F. 7 ir 10 TV kanalai, nusifilmavę programėlę, vakare parodė per žinias su trumpais komentarais. Tos pačios dienos vakare universiteto salėje, kur susirinko apie 500 žiūrovų, „Grandinėle“ pasirodė su visu koncertu. Sausio 5 d. jaunimas ir vadovai išvyko autobusu į Melbourne, kad galėtų plačiau pažinti kraštą, o kiti skrido lėktuvu. Sausio 6 d. Melbourne lietuvių pastangomis, Metolistų kolegijos koncertų salėje įvyko paskutinis „Grandinėlės“ koncertas Australijoje. Susirinko per 750 žiūrovų. Koncertas, prasidėjęs pasveikinimais, baigėsi gražiais palinkėjimais jaunimui ir vadovams. Tarp sveikintųjų buvo ir Melbourne arkivyskupas P. Pakoner, dr. F. Little, federalinio parlamento narys J. Bolte, buvęs Viktorijos valstijos premjeras B. Poppell, JAV generalinis konsulas ir kt. Žiūrovai, sukleję ovacijas, ilgai nenorėjo išsiskirstyti. Buvo įteiktos dvi didžiulės pintinės gėlių. Po koncerto surengtas pagerbimas lietuvių namuose. Susirinko ir vietos LB atstovai, jų tarpe „Tėviškes aidų“ redaktorius, kun. P. Dauknyš. Vaisių metu „Grandinėlės“ pasisekimais pasidžiaugė, palinkėjo tolesnės kūrybinės sėkmės LB pirmininkas Alb. Pocius. Visiems padėkos žodį tarė Liudas Sagys.

„Grandinėlės“ gastroles Australijoje garsino TV, laikraščiai, radijas. Tai buvo tarsi Sidabrinio jubilėjų šventės — 25 metai nuo įsikūrimo, — tąsa. Ir šventė buvo atšvėsta labai pakiliai. Koncertinė kelionė Australijon dar labiau išgarsino lietuvių vardą svetur. Puikus „Grandinėlės“ pasirodymas kėlė susidomėjimą

Lietuva. Dar kartą atkreiptas dėmesys pavergtoms tautomis. Taip buvo garsinama pavergta tėvynė...

Taciau ne visi vienodai priėmė „Grandinėlės“ pateiktą programą. A. Saudargienė str. „Šokiai iš Clevelando“ („Draugas“, 1979.02.17) rašo: „Mano pakviesti folklorinio meno — Performing Folkloric Arts) vadovai atidžiai sekė programos atlikimą ir kartu su publika lydėjo aplodismentais kiekvieną šokį. Nemačiusi „Grandinėlės“, tik pasitikejusi jų programoje nuspalvintais pasisekimais, rizikuodama lietuvių prestižu ir savo statusu, su nerimu laukiau folkloristų reakcijos. Folklorinio meno direktorius V. Carell pareiškė savo nuomonę: „Puiki technika, geras pasirodymas, lengvi judesiai, ypač malonu sekti elastiškus vyrų pašokimus. Bet, atvirai pasakius, orkestrėlis, kad ir geras, nėra folklorinis. Tokią muziką mes neįsileistume į gryną folkloro koncertą!“

Atliekant stilizuotą Lietuvos kaimo šokį, svetimai skambėjo bognai ir lėkštes. Kasmet Sydney operoje vyksta tradicinių šokių, dainų ir muzikos instrumentų folkloriniai koncertai, kuriuos atlieka Australijoje veikiančios, neprofesionalios, bet aukšto lygio tautinių bendruomenių grupės, pademonstruodamos savo tradicinį liaudinį ir kone aplejimą meną. Varžybose del dalyvavimo koncertuose didelis, kaip ir gausus norinčių dalyvauti, skaičius. Pritrusių folkloristų teatrali atrenkamos autentiškiausios grupės (78-ųjų metų Opepos koncerte dalyvavo Sydneyjaus lietuvių šokių grupė „Gintaras“, vadovaujamas Avos Saudargienės, šių išpūdių autorės).

Vadovų geras folkloro pažinimas, atranka, tautinių

grupių autentiškumas išugdė Australijos publikos skoni ir reiklumą, todėl suprantamas mano nerimas, pristatant „Grandinėlės“ pirmą pasirodymą Australijoje.

Džiaugiasi, kad tam pasirodymui „Grandinėle“ pasirinko vien klasikinius lietuviškus šokius, kuriais laimėjo publika labai kompetetingame, folkloristai galvojančiame Sydneyje.

Clevelando šokėjai atvažiavo Australijos lietuvių meno dienų proga. Lietuvių meno dienos ruošiamos kas antri metai apylinkių centruose. Šiais metais vyko Sydneyje, didžiausiam Australijos mieste, su gausiausia lietuvių bendruomene.

Karštas kalėdinis laikotarpis, gruodžio pabaiga, sausis ir vasaris ne visai tinkamas suvažiavimams, koncertams, vaidinimams. Tai metinių atostogų laikotarpis. (...) Didysis koncertas įvyko Regent teatro salėje. (...) Negali nesidžiaugti sklandžiai vykusiu koncertu, meniškui apipavidalinimu, gera technika. Tūkstančius mylių atskridę, šokėjai gyva pyne žavėjo žiūrovus. Tai drausminga, gerai paruošta grupė, bet folkloriškai ne originali, bendrai susumavimo išpūdi profesionalė Opepos folkloristė, pažįstanti Europos tautų ir Pietų Pacifiko salų folklorinius šokius ir tradicijas. Deja, nepasiekusi baleto lygio, per daug nutolo nuo folkloro, paspalvino kita balerina.

Taip, nepaisant kūrybingos choreografijos, sumanaus etninių elementų panaudojimų ir puikių tautinių kostiumų, jautėsi stoka Lietuvos kaimo šokiams būdingo paprastumo, lyriškumo, bangavimo.

(Bus daugiau)

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

IŠ NAUJO ATRASTI IŠPAŽINTIES REIKŠMĖ

Popiežius Jonas Paulius II kovo 13 dieną audienijoje priėmęs Apaštališkosios penitencijos surengto metinio seminaro nuodėmklausiams 350 dalyvių, sakė, kad jis tikisi, jog 2000 šventaisiais metais bus laikas, kai katalikai iš naujo atrastų ypatingą išpažinties ir susitaikymo malonės vertybę.

Popiežius meldžiasi, kad nuodėmklausiai vaidintų esminį vaidmenį Didžiojo jubilėjaus iškilmėse tiek Romoje, tiek ir visur kitur, ir kad Šventieji metai padėtų tikintiesiems sugrįžti prie Atgailos sakramento. Anot Šventojo Tėvo, būtų labai reikšmingas žingsnis, jeigu Šventieji metai taptų atleidimo ir susitaikymo metais, tai būtų dar vienas ypatingai reikšmingas skyrius išganymo istorijoje. Popiežius taip pat nurodė, kad susitaikymo su Dievu jubilėjinė tema labai glaudžiai susijusi su žmonių tarpusavio susitaikymu. Siekiantiems asmeninio šventumo žmonėms taip pat yra būtinas gilus solidarumo pajautimas.

Savo kalboje nuodėmklausiams popiežius pažymėjo, jog kunigo atsakomybė klausyti išpažintį ir atleisti nuodėmes turi ištaktas paties Kristaus nurodymuose apaštalams. „Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, — sulaikytos“. Anot popiežiaus, šie Kristaus žodžiai, nepalikdami vietos jokioms kitoms interpretacijoms, liudija Dievo norą susigrąžinti nusidėjusį žmogų per asmeninę išpažintį.

Primindamas Bažnyčios mokymą apie išpažintį esminius momentus, Šventasis Tėvas nurodė: „nėra kito būdo gauti po Krikšto padarytų sunkių nuodėmių atleidimą, kaip tik individuali sakramentinė išpažintis“. Tiesa, kai kuriais ypatingais momentais net ir sunkios nuodėmės atleidimui gauti gali pakakti ir žmogaus privacios atgailos akto (jeigu nusidėjėlis, palietas Šventojo Dvasios malonės, atgailauja dėl savo nuodėmių, mal-

daudamas dangiškojo gailestingumo). Tačiau privatus atgailos aktas galioja tik tuomet, jei atgailaujantis žmogus pasiryžta pirmai progai pasitaikius atlikti tikrą individualią išpažintį ir ją iš tiesų atlikti. Tas pats galioja ir vadinamosios „kollektinės absoliucijos“ atveju. Ji galioja tik tada, jeigu penitentas, padaręs rimtas nuodėmes, pasiryžta vėliau atlikti tikrą individualią sakramentinę išpažintį.

„Nesunkios nuodėmės gali taip pat būti atleistos ir be sakramentinės išpažinties“, — sakė popiežius. Bet kartu jis rekomendavo išpažinti ir šias nuodėmes, kad būtų galima džiaugtis ypatinga Atgailos sakramento malone. Anot Šv. Tėvo, dažna išpažinties praktika, net jeigu padaromos tik nesunkios nuodėmės, yra gera ir skatinanti. Dažna išpažintis yra ta dvasinio tobulumo „mokykla, kuri išugdė daugelį šventųjų“. Tačiau bet kuriuo atveju, jeigu yra padaryta sunki nuodėmė, Komuniją galima priimti tik prieš tai atlikus sakramentinę išpažintį ir gavus išrišimą, — priminė Šv. Tėvas. Jis pažymėjo, kad susitaikymas su Dievu reikalauja iš kiekvieno ir susitaikymo su savo broliais bei seserimis, be ko negalima gauti Dievo atleidimo. Todėl Atgailos sakramento skatina „dosnią, garbingą ir aktyvią brolišką artimo meilę“. Baigdamas savo kalbą popiežius sakė, kad Atgailos sakramentu, kuris pašalina nuodėmės padarytą blogį, „yra konsoliduojama Bažnyčios vienybė“.

Seminarą surengusi Apaštališkoji penitencijaria yra bažnytinis tribunolas, kuris popiežiaus pavedimu sprendžia susijusius su išpažintimi, dispensomis ir atleidimų klausimus. Kasmet šio tribunolo rengiamuose seminaruose paprastai dalyvauja kunigai, klausantys išpažintį per didžiąsias šventes, kur būna daug norinčių atlikti išpažintį ir dažnai tenka gvildinti ypatingas sąžinės problemas.

Bažnyčios žinios, 1999, Nr. 6

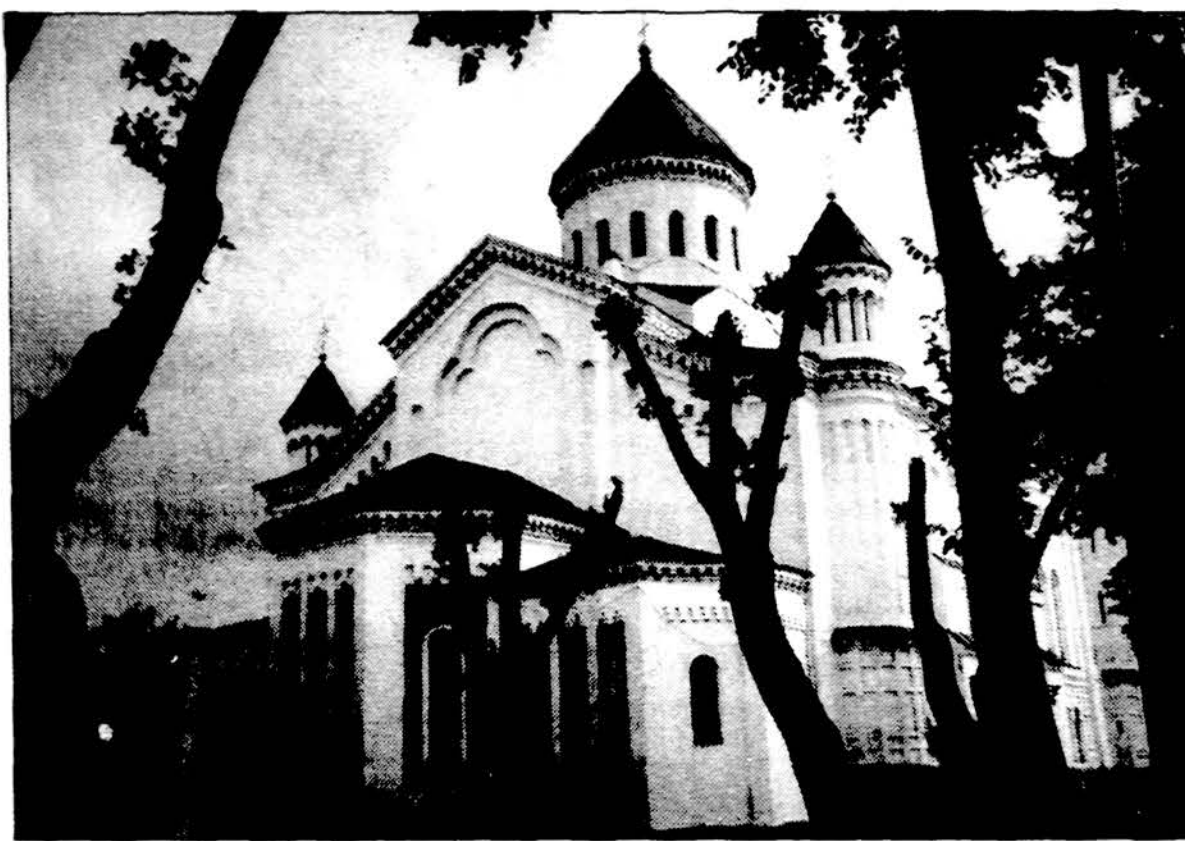
10 NAUJŲ PALAIMINTŲJŲ

Kovo 7 dieną popiežius Jonas Paulius II vadovavo dešimties Dievo tarnų beatifikacijos iškilmėms Romos šv. Petro aikštėje. Tarp naujųjų palaimintųjų aštuoni yra Ispanijos pilietinio karo kankiniai. Palaimintasis kunigas Vincent Soler ir šeši kiti augustiniečiai vienuoliai, taip pat palaimintasis diecezinis kunigas Manuel Martin Sierra žuvo už tikėjimą 1936 metais Motrilo vietovėje netoli Grenados. Kalbėdamas apie šiuos kankinius, Šventasis Tėvas sakė, kad jie mirė ne už ideologiją, bet laisvai apsisprendę atidavę savo gyvybę už Tą, kuris mirė už juos. Tai buvo paprasti vyrai, visiškai nesikišę į politines kovas, dirbę tikėjimo labai misijų teritorijose Filipinuose, Brazilijoje, Argentinoje ir Venesueloje ir tęsę savo šviečiamąją bei socialinę veiklą Ispanijoje. Savo mirtį jie sutiko „ramiomis sielomis, užjausdami ir stiprindami kitus drauge su jais pasmerktus žmones ir atleisdami savo budeliams“. Popiežius prašė naujų palaimintųjų užtarimų „tiems, kurie dirba dėl susitaikymo šiandieniniame pasaulyje“.

Jonas Paulius II palaimin-

tuojų paskelbė taip pat ir garsų XVII a. Prancūzijos jaunuomenės švėtetą, parapijos mokyklų iniciatorių ir kūrėją, Vaikelio Jėzaus seserų kongregacijos įkūrėją kunigą Nicolas Barre (1621-1686). Popiežius apibūdino naująjį palaimintąjį kaip kunigą — švėtetą, kuris savo sielovadietėje veikloje stengėsi ugdyti jaunus žmones, gyvenusius to meto „religinės ignoracijos dykumoje“. Tai šis kunigas ir švėtetas jautė pareigą tapti dvasiniu mokytoju ir kovoti su toms blybėms, kurios yra akivaizdžios ir šiandieniniame sekuliarizuotame pasaulyje.

Naujoji palaimintoji Anna Schaffer (1882-1925), pasaulietė moteris iš Bavarijos, jaunystėje svajojo tapti misioniere, tačiau po nelaimingo atsitikimo visą likusį gyvenimą buvo prikaustyta prie patalo. Gyvendama intensyvu maldos gyvenimą, patyrė regėjimų ir savo kentėjimus tapatino su Kristaus Kancian ant Kryžiaus. Jos kūne atsiverusios stigos išgarsino ją visoje šalyje, ir netrukus po jos mirties jos kapas tapo maldingų kelių vieta. Kalbėdamas apie naująją palaimintąją, Šventasis Tėvas

Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Algirdo Vilniuje pastatyta rusų cerkvė.

sakė, jog „kentėjimas buvo jos darbo baras“.

Po beatifikacijos iškilmų susitikęs su tikinčiaisiais sekmadienio vidurdienio „Viešpaties Angelas“ maldos proga popiežius sakė, kad naujųjų palaimintųjų „liudijimas šviečia Kristaus velykine meile šviesa, kuri nugali egoizmą ir transformuoja žmogiškąją egzistenciją į atsidaivimą Dieviui bei savo broliams ir seserims“.

BŽ, 1999, Nr. 6

KATALIKIŠKI LEIDINIAI

Kovo 24 d. Vilniaus mokytojų namų svetainėje dvi leidyklos — „Katalikų pasaulis“ ir „Aidai“ — pristatė savo leidinius bei supažindino su savo veikla. Renginyje dalyvavo vysk. J. Boruta, SJ, A. Jakšto spaustuves direktorius dr. R. Masi, „Sendoros“ vyriausioji redaktorė E. Kučinskaitė, „Naujojo židinio — Aidų“ vyriausiasis redaktorius P. Kimbrys ir dr. P. Subacius. Renginį vedė „Katalikų pasaulio“ leidyklos leidybos vadovė R. Bronušienė.

Pasveikines negausų susirinkusiųjų būrį vysk. J. Boruta, SJ, sakė: „Knyga ir krikščionybė yra du neatskiriami dalykai. Kiekvienam reikia subreisti iki asmenybės, pajėgiantis išgirsti ir pamilti Dievo žodį. Pirmiausia būtinas individualus bendravimas su Dievo žodžiu tyloje ir vienuomenėje. Aišku, svarbus ir kitas mūsų krikščioniškojo tikėjimo aspektas — bendruomenė, tačiau be kiekvieno iš mūsų asmeninės brandos nebūs ir brandžios ir tikros visuomenės“. Vyskupas priminė abiejų leidyklų istoriją teigdamas, kad abi jos „išaugo iš vieno kelmo“ ir džiaugdamasis, jog nekonfliktuodamos jos patenkina įvairių visuomenės sluoksnių poreikius. Vyskupas J. Boruta, SJ, abiejų leidyklų darbuotojams palinkėjo „viltingos ir atramos Viešpatyje sunkiais momentais“.

„Katalikų pasaulio“ leidyklos vadovė R. Bronušienė supažindino su šios leidyklos veikla, išskirdama religinę literatūrą vaikams, populiariąją ir grynai dvasinę literatūrą, kalbėjo apie numatomas išleisti knygas. „Sendoros“ vyriausioji redaktorė E. Kučinskaitė savikritiškai pažvelgė į savo žurnalą tvirtindama, kad gal jam trūksta provokuojančio atvirumo. E. Kučinskaitė papasakojo apie „Sendoros“ klubus įvairiuose Lietuvos miestuose, pačioje redakcijoje organizuojamus susitikimus su įdomiais skaitytojais žmonėmis.

Dr. P. Subacius, aptardamas leidyklos „Aidai“ darbą, pasibėgė išskirtinumą lyginant su kitomis pasaulietinėmis leidyklomis. „Pirmiau-

„SEIMO KRONIKOS“ PUSLAPIUOSE

„Seimo kronika“ — yra Lietuvos Respublikos Seimo spaudos tarnybos (vadovas Andrius Vaišnys) rengiamas savaitinis žurnalas. Iš mažo, neperiodinio leidinio jis išaugo į savaitraštį, gan didelės apimties, turintį daug informacinės medžiagos, iliustruotą (yra net nemažai geros kokybės spalvotų nuotraukų) oficiozų. Tik jo tiražas (500 egz.) mažai padidėjo, nes, kaip atrodo, nesistengiama jo viešai platinti.

Naujausias šio žurnalo numeris — 111-sis iš eilės, turi 68 puslapius ir pateikia įvairias medžiagas apie Seimo darbą. Čia rašoma apie VI (pavasario) Seimo sesiją, kuri turėtų tęstis iki 1999 m. birželio 30 d., pirmuosius plenarinius posėdžius.

Rašoma ir apie Seime vykusias spaudos konferencijas. Jų tarpe minima ir kovo 5 d. įvykusi LR Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos narių konferencija, kurioje Seimo pirm. pavaduotojas bei vienas LR Seimo ir

JAV LB atstovų komisijos pirmininkų Feliksas Palubinskas apžvelgė šių grupių atstovų komisijos parlamente įvykusių posėdžių rezultatus.

Kaip rašoma „Seimo kronikoje“, F. Palubinskas pažymėjo, jog Amerikos lietuviai rūpinasi ne tik savimi, bet ir Lietuva — jie atstovauja lietuvių tautai ir netgi valstybei. Pasak parlamentarį jie labai remia Lietuvos įstojimą į NATO. Šioje komisijoje atskleidžiami patys aktualiausi bendradarbiavimo klausimai, — sakė F. Palubinskas.

Pažymėta, kad šioje spaudos konferencijoje dalyvavo LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijos pirmininkai Feliksas Palubinskas ir Liūda Rugienienė bei komisijos narės Regina Narušienė, Dalia Puškorienė ir Danutė Aleksionienė.

Net 6 žurnalo puslapiai yra pašvęsti šios komisijos rezoliucijoms įvairiais klausimais bei nuotraukoms (vienoje matomas Seimo kancleris Jurgis Razma ir komisijos pirm. Liūda Rugienienė, kitoje — JAV LB pirm. Regina Narušienė ir Užsienio reikalų komisijos pirm. Vytautas Dundenas).

O pačių rezoliucijų žurnale išspausdinta net 18, kiekvieną atskirai aprėžiant remeliais. Mums įdomesnės rezoliucijos yra „Dėl lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centro“, „Dėl Lietuvos stojimo į NATO“, „Dėl užsienio šalių lietuvių pensijų neapmokestinimo jiems persikėlus gyventi į Lietuvą“, „Dėl Vasario 16-sios gimnazijos“, „Dėl Pietryčių Lietuvos švietimo reikalų“ ir kt.

Čia reikia pažymėti, kad LR Seimo spaudos tarnyba leidžia ir mėnesinį leidinį anglų kalba — „Parliamentary Mirror“, kuriame sutrumpinta forma pateikiami Seimo darbai. Šis žurnalas labiau domina angliškai kalbančiuosius, nors jo tiražas yra tik 400 egz.

Kartais nuo karto Seimo spaudos tarnyba išleidžia ir specialius leidinius. Ne taip seniai mus pasiekė didelio formato kalendorius su daugeliu istorinio pobūdžio nuotraukų. Kalendoriaus viršelyje įdėtas atvaizdas su parašu „Respublikos Prezidentas vyksta priėmti IV Seimui 1938 m. gruodžio 12 d.“ Kituose, atskiruose mėnesiams skirtuose, puslapiuose matome prieškarinės Lietuvos politikų: Stasio Šilingo (yra ir jo kalbos, pasakytos I Seimo posėdyje 1923 m. sausio 12 d.), Jono Basanavičiaus, Vytauto Petrulio, Antano Tumėno, Konstantino Šakenio, Justino Staugaičio, Jono Staugaičio, Leono Bistro, Aleksandro Stulginskio dideli portretai.

BŽ, 1999, Nr. 6

SKELBIMAI

Įvairūs

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SILDYTVUBUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

Home Health Care Int. Agency
ieško asmenų prižiūrinti vyr. amžiaus žmones. Anglų k. reikalinga. Vairuotojo leidimas ir rekomendacijos pageidaujamos.
\$75 iki \$120 / dieną. Skambinti Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

Ieškomi darbininkai.
Tel. Giedrius,
708-906-3622

OTR drivers needed; dbls & HZT; req. 1 yr. experience; good benefits; \$1,000 a wk.; paid orientation; paid vacation.
Tel. 1-800-647-9716.

Reikalingos moterys
namų valymui nepilnai darbo savaitę. Skambinti vakarais nuo 6 iki 8 val. vakaro. Nedirbusioms valymuose - nesikreipti.
Tel. 773-737-4046.

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 590-4265
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas
• Perkams ir pardavimams
• Pensininkams nuolaida

Realmark
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

ALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAIČIUI**
Bus. 773-585-6199 Pager 312-388-4397
Fax 773-585-3997

Motinos dienos proga
dovanokite lietuviškus **„Rūtos“ šokoladinius saldinius**
iš Balzeko lietuvių kultūros muziejaus dovanų parduotuvės! Užkeikite kasdien nuo 10 iki 4 val. arba užsisakykite telefonu **773-582-6500**

Ieškoma moteris padėti vyr. amžiaus žmogui
namų ruošoje. Gali gyventi kartu arba atvykti ir išvykti kasdien.
Tel. 708-301-8663.
Palikt žinutę.

TRYŠ NAUJI ŽENKLAI IŠ SERIJOS „ŽYMŲ ŽMONĖS“

Kovo 16 d. Lietuvos paštas į apyvartą išleido tris naujus pašto ženklus iš tęstinės serijos „Žymūs žmonės“. Juose pavaizduoti dramaturgas Augustinas Gričius, fizikochemikas Juozas Matulis ir kalbininkas Pranas Skardžius.

Šių pašto ženklų autorė — dailininkė Aušrelė Ratkevičienė. Naujųjų pašto ženklų nominali vertė atitinkamai 70 ct, 70 ct ir 1,35 Lt. Juos išspausdino Budapešto valstybinė spaustuve (Vengrija). Tiražas — po 0,5 milijono vienetų kiekvieno.

Kovo 19-ąją Vilniaus apskrities centriniame pašte specialiu pirmos dienos antspaudu buvo antspauduojama pašto korespondencija. (Elta)

Policininkams tenka prižiūrėti ir vaikus.

Nuotr. Eltos

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

TEISINGUMO PERGALĖ LIETUVOJE

Prieš porą metų mūsų Šv. Antano parapijoje (Detroit) lankėsi pamokslininkas iš Lietuvos kun. Ričardas Mikutavičius. Jis skyrėsi iš visų kunigų, iki šiol pakviestų vesti rekolekcijas. Jam nereikėjo mišiolio — jis iš atminties „perskaitė“ Evangeliją, mišių tekstus taip pat kalbėjo iš atminties, o pamokslą sakė ne kalbėdamas prie pulsto, bet paėmęs mikrofoną, vaikščiodamas per bažnyčios navą. Jis paliko neišdildomus įspūdžius, prisistatydamas tokiu nepaprastu būdu. Mes šį nepaprastą kunigėlį iš Lietuvos tuoj pat pamilom!

O kaip mes visi nustebom, sužinoję, kad šis nepaprastas kunigas buvo taip žiauriai nužudytas! Gaudydamas žinią iš Lietuvos — ar per spaudoją, ar per Vilniaus radiją. Tiesiog stebėdavomės suktis „sugebėjimais“ laisvoje Lietuvoje. Jie labai slėpė nužudymo aplinkybes — leido įvairius gandus apie kunigo likimą. Atrodo, visuomenė kuriam laikui buvo įtikinta tų gandų tikrumu.

Tik po kelių mėnesių yla iš maišo išlindo. Kaip visa tai įvyko, neminėsiu — buvo plačiai aprašyta lietuviškoje spaudoje ir paskelbta per radiją. Kaltininkų paieškos parodė, kokios „rotten“ — supuvusios yra Lietuvos teisėsaugos įstaigos — policija, medicinos „ekspertai“ ir net teisėjai. Tačiau malonu pripažinti, kad Lietuvoje dar yra sąžiningų prokurorų, kurie žūbtū buvo pasiryžę surasti teisybę. Jie nenuleido rankų, bet tyliai, be didelio pasigarsinimo (užtruko net kelis mėnesius) ieškojo nusikaltėlių ir rado, kur nesitiekė — tik galėjo spėti. Pasikutinėmis žiniomis, daug teisėsaugos pareigūnų ir kitų vadinamųjų „ekspertų“ yra nubauti už apsilėidimą tarnyboje arba pašalinti iš darbo. Labai gaila ir nuostabu, kad tarp jų yra žmonių, mokslo ir teisėsaugos srity turinčių aukštus postus. Bet svarbiausia — sušuktas to žiauraus nusikaltimo sumanytojas ir sebrai. Visai nekeista, kad tarp jų, be kelių lietuvių, dauguma rusų, savomis arba pakeistomis pavardėmis pasivadinsiu. Jos jau paskelbtos Lietuvos spaudoje.

Apgailestaujant kun. Ričardą

do tragediją, reikia tikėtis, kad sąžiningieji Lietuvos teisėjai kaltininkus nuteis tokiomis bausmėmis, kokių jie užsitarnavo.

Ši liūdna ir tragiška kun. Ričardo istorija atskleidė tragišką (ir begėdišką) Lietuvos teisėsaugos ir policijos būklę. Tačiau šita byla turi parodyti kraštui ir kartu nusi-kalteliams, kad teisybė dar nėra išnykusi ar papirktą. Lai būna a.a. Ričardui Mikutavičiui lengva Lietuvos žemele, o gerasis Dievas teik-lauso mūsų maldų ir tebūna jam gailestingas teisėjas.

Vytautas Valys
Detroit, MI

PAKALBĖKIME APIE SPORTĄ RIMTAI

„Kūno kultūra, fizinis lavinimas ir sportas, o plačiau prasime — tiesiog sportas, šiuolaikiniame pasaulyje tapo svarbia žmonių kultūros dalimi, turinčia didelę įtaką visuomenės pažangai. Jis šiandien suvokiamas, kaip sudėtingas, daugiaplanis reiškinys, neat-skiriamas kultūros dalis ir bendrojoje žmonių vertybių sistemoje užimantis svarbią vietą“, — skaitome Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departa-mento prie Lietuvos Respubli-kos vyriausybės 1996 m. Vil-niuje išleistas „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istorijos“ pradžioje.

Todėl kažkaip neįtikinčiai nuskaubė Antano Pauzolio laiško „Draugo“ 1999 m. balandžio 16 d. laidoje mintys — atsakymas ir anksčiau „Draugo“ puslapiuose tilpusi Br. Nainio straipsnis.

Šalia kitų abejotinos vertės teiginių (pvz. „ar sportas padeda politinei veiklai — didelis klausimas?“), tiesiog nesusi-pratimu nuskaubė čia mini-mo A. Pauzolio laiško pabaig-a: „Sportu domisi tie, ku-riems atrodo, kad per sporti-ninkų pergalę ir jie patys pa-tirs užsislėpusius norus pir-mauti“.

Nežinau, ar to laiško auto-rius gerai įsivaizdavo savo pa-rašytas mintis. Aš čia matau jo užgaunantį toną adresu tų, kurie dešimtmečiais dirba ir stengiasi, kad mūsų sporto klubuose vyrautų lietuviška dvasia, kad pavieniai jaunuoi-liai per sportą lavintų savo fi-zinius ir dvasinius sugebėj-imus, kad jų laimėjimai ir pa-sižymėjimai garsintų Lietuvą,

Čikagos liuanistinės mokyklos rašinių konkurso nugalėtojai pirmoje amžiaus grupėje. Iš kairės: Marius Stationis, Dailė Savickaitė, Gabriele Dumašiotė, Ginta Sutkutė, Aigustė Mockutė, Justas Riabkov, Lukas Sinkavicius, Matas Orentas.

duotų visokeriopos naudos mūsų tėvynei ir pan.

Šiuos mūsų sportinės veiklos tikslus būtų galima ir toliau pratęsti. Bet kuklus šio rašinio rėmai to neleidžia. Čia tik norisi atkreipti dėmesį į tos pačios dienos (kaip ir tas laiškas) „Draugo“ sporto skyrių, kuriame rašoma, kad šių metų Š. Amerikos lietuvių jau-nučių krepšinio žaidynėse, įvyksiančiose gegužės 1-2 d. Clevelande, dalyvaus apie 600 lietuviukų.

Kokia kita mūsų organizaci-ja gali sutraukti tiek daug jau-nimo? Kiek daug pasišventimo ir nemigo valandų reikia vy-resniesiems (dabar jau irgi daugiausia užsienyje gimusi-ems jų vadovams), kurių vie-nas pagrindinių tikslų yra no-ras jaunimą išlaikyti lietuvių tarpe. Tai tiesiog geriausių žo-džių nusipelnę žmonės, bet ne-per sportininkų pergalės patys norintys pirmauti — kaip tei-gia laiško autorius.

Bergždžia būtų aiškinti ži-nomus faktus, jog pamėgtos Lietuvos krepšinininkų (kon-krečiai Kauno „Žalgirio“) per-galės prieš Maskvos CASK buvo vienos iš nedaugelio vie-rų triumfų prieš pavergejus, kurie palaikė mūsų tėvyneje likusių tautiečių viltis, jų il-goje kovoje už laisvę.

Čia reikėtų dar pažymėti Lietuvos Seimo pirm. prof. V. Landsbergio anksčiau Čikago-jie pareiktas mintis, kuriomis jis pagyrė Amerikos lietuvių krepšinio komandos narius, kurie 1967-aisiais metais at-vykdami į tada pavergtą Lie-tuvą sustiprino prispaustų tautiečių laisvės viltis.

Ir dabar Lietuvos krepšini-nų pergalės Europoje, olimpia-dose, o jų pavienių atstovų pa-sirodymai JAV universitetų rinktinėse ar šio krašto profes-ionalių komandose plačiai nu-skamba po pasaulį, įskaitant ir Š. Amerikos žemyną. Daž-nai yra minimas ir Lietuvos ir lietuvių vardas. Gaila, kad tuo negali pasigirti jokia kita mūsų kultūrinių visuomeni-nių ar politinių apraiškų sritis.

Čia, žinoma, nesistengiama paaiškinti aukštąjį minėto laiško autoriui, nes jis turbūt ir nenori tiesos žinoti. Šias mintis taikome tiems, kurie galėjo būti tame laiške pas-kelbtų mintų suklaidinti.

Edvardas Šulaitis
Cicero, IL

LIETUVIŲ FONDO 36-TO SUVAŽIAVIMO „SKRODIMAS“

Apie šį suvažiavimą rašys įvairūs spaudos atstovai, ko-mentuos ir nagrinės mūsų vi-suomenės didieji veikėjai, o aš tik noriu padaryti greitą suva-žiavimo skrodimą, ieškodamas atsakymo, kodėl ir kaip vyk-ta tam tikri, sunkiai suprantami, dalykai. Kodėl „skrodi-mas“? Patiko man JAV am-

basatoriaus Maskvoje Jack F. Matlock, Jr., 1995 metų knyga „Autopsy on an Empire“ apie sovietų imperijos žlugimą, tai ir naudojo jo labai taiklų žodį „autopsy“ arba „skrodimas“ ir apie šį tik ką praėjusį LF su-važiavimą.

Balsavome dėl kadencijas baigiančių LF Tarybos šešių narių, kurie visi sutiko kandi-datuoti perrinkimui ir kurių pavardės buvo įrašytos į bal-savimo lapelius. Sutikime, kad ne visai demokratiškai, ypač kad jau iš anksto sutikę kandidatuoti kiti, ne LF Tary-bos siūlyti, kandidatai tuose lapeliuose kažkodėl nebuvo įrašyti. Bet grįžkime prie bal-savimų rezultatų ir to „skrodi-mo“.

Registracijos ir mandatų ko-misija pranešė, kad suvažiavi-me dalyvavo 136 fondo nariai, su 10,895 balsais. Visi LF Ta-rybos perrenkami nariai buvo, ir dėl to nenustebome, per-rinkti su 6,486 balsų vidurkiu. Penki suvažiavimo pasiūlyti kandidatai pralaimėjo, surin-kę kiekvienas vidutiniškai 3,460 balsų. Suvažiavime bu-vo girdėti daug balsų, kad bal-savimo rezultatus stipriai įtai-goja keli stiprūs LF vadovybės šulai, surinkę nemažai igalio-jimų. Sakykime, kad tokių bū-ta apie šešis. Skrodžiame to-liau. Jei taip, tai 6,486 padali-nus iš 6 duotų 1,081 balsą par-pintą kiekvieno „šulio“. Viskas lyg ir tvarkoje, ir įsta-tų reikalaujama 5% riba visų LF registruotų balsų skaičiaus nėra peržengta.

O kaip tie mažieji, eiliniai LF nariai? Jų buvo, sakykime, 130. Kaip iš viso 136 suvaži-avime dalyvavę asmenys, at-skaičius tariamus šešis, lieka 130. Galima spėti, kad tokie eiliniai nariai neturėjo viduti-niškai, net su retais igalioji-

mais, daugiau negu 25 balsus kiekvienas. Jie daugiausia balsavo už tuos penkis pra-laimėtojus. Padalinkite 3,460 iš 25, ir gausite 138. Panašus skaičius į 130 eilinių balsuo-tojų. Ar tai nerodo, kad mūsų prielaidos yra gana priimti-nos?

Nesakau, kad tai tikslu ma-tematika, bet ir geras, skrodi-mą daras, patologas viską 100 proc. negarantuoja. Gal ir ne-nuginčijamai neįrodo, bet kaž-ką neaiškiaus įtaria ar bent nujautia. Kodėl tą skrodimą iš viso vykdyti? Juk mes visi, ir LF vadovybė, ir eiliniai nariai norime tik gero fondui, nes tai mūsų lietuviškos veiklos didy-sis variklis, kuriuo visi di-džiojamės. Bet, gyvendami laisvame krašte, ir mes no-rime didesnio demokratišku-mo, atvirumo, naujų jaunų veidų. O tokių yra, tik įsilei-kime juos.

Man labai patiko dr. Onos Daugirdienės suvažiavimo dis-kusijų metu pasakyta alegori-ja. Bandysiu ją atkurti. Mote-ris švelniai aiškina vyriui savo nuomonę, bet jis to, ar nenori, ar negali suprasti. Ji savo gležna kumštį jam tranko į jo krūtinę ir bando vyrą įtikinti savo nuomonės tikslingu-mu. Ar ji nori savo vyrą su-žeisti, ar net užmušti? Tikrai ne! Ji jį myli, nori jam gero, ir tik nežino kaip jam įrodyti jo klaidą. Ir mes fonde mylime, jam blogo nelinkime, tik nori-me, kad jis ir mūsų nuomonės išklaustų. Nors fondas ne-prašus, bet nebebus didelės prasmės tuos fondo suvažiavi-mus šaukti ar juose dalyvauti, o juk norėtume jaustis, kad ir mes, mažieji, turime balsą ir esame to fondo teisėti dalini-nikai.

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

LIETUVOS PARTIZANŲ GLOBOS FONDUI,

Per Teresę Landsbergienę gauta \$485.

Šią sumą suaukojo buvusio partizano, Sibiro tremtinio Vorkutoje ir Kazachstane, a.a. Prano Simanavičiaus atminimui jo giminės ir draugai. Išskentę neįmoniškas kančias kalėjimuose ir Sibiro stovyklose, su palaužta sveikata, atvyko į Ameriką ir čia įsijungė į visuomeninę veiklą. Šio partizano, kovotojo dėl Lietuvos laisvės, pagerbimui auکوjo šie asmenys: Ramutė, Aloyzas Aidžiai; Daiva, Arvydas Barzdukai; Jurgis; Gražina Blekaičiai; Vida Cejauskienė; Kęstutis, Milda Čizūnai; Danutė Cunningham; Elena Dambriūnienė; Antanas Dundzila; Bronius, Regina Galinaičiai; Nijolė Griniene; Ann Hoopes; Mindaugas, Irena Jankauskai; Steponas, Aldona Kinduriai; Algimantas, Teresė Landsbergiai; Tadas, Meilė Mickai; Alfonsas, Regina Petručiai; Laima Platerienė; Ona Siliūnienė; ; Donatas, Gina Skutai; Annette Maeder; Pranas, Danutė Tupikai; Joana Vaičiulaitienė; ; Marija Vaitkienė ir Vašingtono skautės židnietės.

Lietuvos Partizanų globos fondo valdyba dėkoja aukotojams ir siūncia nuoširdžią užuojautą žmonai Aldonai Simanavičienėi, dukteriai Laimai ir jų giminėms, netekusiems Vyro ir Tėvo, o Lietuvai laisvės kovotojo a.a. Prano Simanavičiaus. Dievo meilė tesuteikia jam Amžiną Poilį, o gyviesiems palaimos tolimesniame gyvenime.

DRAUGAS, 1999 m. balandžio 27 d., antradienis

5

Didžiai Gerbiamam Kolegai

A.†A. MYKOLUI MORKŪNUI

mirus, žmonai ZINAI, sūnui AUDRIUI reiškiamė nuoširdžią, gilią užuojautą jūsų skausmo valandoje ir kartu liūdime.

Vyt. ir Regina Juškaičiai

Mielam Bičiuliui

A.†A. MYKOLUI MORKŪNUI

mirus, žmonai ZINAI, sūnui AUDRIUI, giminėms ir artimiesiems reiškiamė užuojautą ir kartu liūdime.

Į Laisvę fondo
lietuviškai kultūrai ugdyti
Taryba

Brangiam Broliai

A.†A. PETRUI

pasitraukus iš šio gyvenimo, mielam bičiuliui JUOZUI ARDŽIUI ir jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Lietuvių Fronto bičiulių taryba

Mielam Bičiuliui

A.†A. ALFONSUI GEČUI

mirus, užjaučiame podukrą RASĄ su vyru ir gimines Lietuvoje.

Algis ir Nijola /Mikšytė/ Čereikai
Stasys ir Velita Butvilos

A.†A. RIMANTUI ILGINIUI

Lietuvoje mirus, jo motiną STASĘ ILGINIENĘ, sesutę, ilgametę JAV LB Brighton Parko apylinkės valdybos narę, DANGUOLĘ bei kitas jo sesutes ir brolių nuoširdžiai užjaučiame.

LB Brighton Parko valdyba

VASAROS SKRYDŽIAI Į VILNIŲ

iš New York (JFK) Finnair linija

Birželio 7 d. - rugsėjo 15 d.

tik pirmadieniais

\$580

plius mokesčiai

Bilietus nupirkti iki gegužės 31 d.

VYTIS TRAVEL

40-24 - 235 St.
Douglaston, NY 11363

Tel. 1-718-423-6161

1-800-778-9847

Fax 718-423-3979

E-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
WEB SITE: WWW.VYTISTOURS.COM

BŪKIME PAŽISTAMI MES ESAME JŪSŲ DRAUGAS

Susipažinimui vieną mėnesį siūsiame jums ar jūsų pažistamiems DRAUGĄ nemokamai.

- ☐ Aš noriu susipažinti su DRAUGO dienraščiu.
- ☐ Aš siūlau susipažinimui siųsti nemokamai DRAUGĄ vienam mėnesiui šiam asmeniui:

Vardas/pavardė _____

Adresas _____

Zip _____

Telefonas: _____

Skaitytojai, pasiūlykite DRAUGĄ savo vaikams, draugams, ir pažistamiems, kurie dar jo neskaity.

DRAUGAS
4545 W 63 STREET
CHICAGO, IL 60629

Administratorius
Valentinas Krumpis

